Risto Kousa

14.2.2018

Eduskunta
Työelämä ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asia: E 106/2017 vp

Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2018

Euroopan unioni on tällä hetkellä monien muutospaineiden keskellä. Osittain ne perustuvat tapahtuneisiin toimintaympäristön muutoksiin, kuten brexitiin. Osittain muutospaineita tuovat keskusteltavana olevat muutosodotukset, kuten EMU:n kehittäminen ja institutionaaliset uudistukset.

On erittäin tärkeää, että Suomella on selkeä näkemys EU:n kehittämisestä, kun sen puheenjohtajuuskausi alkaa vuoden 2019 jälkipuoliskolla. Tilanteen vaativuutta lisää vielä se, että EU:n parlamenttivaalien seurauksena EU:lla ei Suomen kauden alkaessa ole toimivaa komissiota.

STTK tukee vaikuttamisstrategiassa esitettyä tavoitetta vahvistaa EU:n oikeusvaltioperiaatetta. Samoin tuemme sitä, että EU liittyisi Euroopan ihmisoikeussopimukseen, jolla olisi positiivinen vaikutus oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseen.

Hallituksen linjauksessa korostetaan hyvin pragmaattista ja ratkaisukeskeistä otetta EU:n kehittämiseen, mikä on sinänsä perusteltua, jos halutaan saada jotain aikaiseksi. Teoreettisen ja ideologisen keskustelun täydellinen torjuminen voi kuitenkin pahimmillaan tarkoittaa sitä, että Suomi jättää EU:n kehittämisen valtaosin muiden tehtäväksi. Ajankohtainen esimerkki hallituksen torjumasta esityksestä on ns. kärkiehdokasmalli EU:n parlamenttivaaleissa, jonka tavoitteena on hakea seuraavalle komissiolle puheenjohtaja. Euroopan parlamentti äänesti siitä tällä viikolla ja suurimmat poliittiset ryhmät tukivat esitystä.

Risto Kousa 14.2.2018

T**yöelämän kehittämiseen liian vähän huomiota**

STTK on pettynyt siitä, että strategiassa käsitellään työelämän kehittämistä verrattain vähän. Noin viikkoa ennen strategian julkistamista viime marraskuussa pidettiin Göteborgissa EU:n huippukokous, jossa jäsenmaiden johtajat sitoutuivat EU:n sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden toteuttamiseen. STTK olisi toivonut hallituksen strategiaan viittauksia tähän pilariin. Esimerkiksi työelämää käsittelevän luvun (s. 16) ensimmäisessä kappaleessa hallitus toteaa, että ”On selvitettävä, miten sosiaalikysymykset voidaan ottaa laajemmin huomioon EU:n päätöksenteossa.” Siihen sosiaalisten oikeuksien pilari olisi tarjonnut hyvän viitekehyksen.

Hallituksen strategiassa todetaan kolme vireillä olevaa työelämäaloitetta: eurooppalainen työviranomainen, työsuhteen todentamisdirektiivi ja eurooppalainen sosiaaliturvatunnus. Niillä pyritään vahvistamaan työntekijöiden oikeuksia ja helpottamaan työntekijöiden liikkuvuutta. Ne ovat osa EU:n sosiaalisten oikeuksien pilaria ja sellaisenaan tervetulleita aloitteita. Ne eivät vielä ratkaise etenkään uudenlaisiin ja epävarmoihin työsuhteisiin liittyviä ongelmia, kuten 0-tuntisopimuksia, mutta ovat varovaisia askeleita oikeaan suuntaan.

STTK toivoo Suomen hallituksen tukevan sosiaalisten oikeuksien pilarin systemaattista toimeenpanoa, koska hallituksen strategiassa painotettiin paljon digitaalisia markkinoita, alustatyötä ja muita uudenlaisia työsuhteen muotoja. Niiden kehittämisessä on huomioitava myös työntekijöiden asema ja oikeudet.

Hyvä talouskuri tekee tilaa hallitulle yhteisvastuulle

STTK on euroalueen kriisin myötä korostanut EMU:n sosiaalista ulottuvuutta. Talouskurin vahvistaminen heijastuu monin eri tavoin ympäröivään yhteiskuntaan, joten vaikutukset on huomioitava myös euroalueen talouden ohjaamisessa. Talouden tunnuslukujen seuraamisen lisäksi kehitystä on arvioitava myös työelämän ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Talouden ohjausjaksoon on sisällytettävä sosiaalisia indikaattoreita. Sosiaalinen tuloskortti on hyvä avaus tähän suuntaan.

EMU:n uudistamisen avainsanoja ovat talouskuri ja yhteisvastuu. STTK arvioi, että molemmissa suhteissa on kehitytty oleellisesti eri tilanteeseen kuin mitä vallitsi euroalueen kriisin alkaessa vajaat kymmenen vuotta sitten.

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

STTK:n mielestä hallituksen on suhtauduttava avoimesti keskusteluissa oleviin esityksiin EMU:n kehittämiseksi. On todennäköistä, että joiltain osin näitä tavoitteita ja keinoja ryhdytään viemään eteenpäin. Avointa ja luovaa tarkastelua tarvitaan ainakin EU:n suhdannetasausjärjestelmän ja yksittäisten jäsenmaiden avuksi kaavaillun kriisirahaston osalta. Suhdannetasauksen pitäisi kuitenkin olla kooltaan ja kestoltaan rajattua.

Koulutusta läpi elämän

Lausunnossa voisi painokkaasti nostaa esille elinikäisen oppimisen merkityksen muuttuvassa työelämässä. Suomessa osallistuminen aikuiskoulutukseen on poikkeuksellisen laajaa. Meidän pitäisi enemmän kiinnittää huomiota siihen, miten osaamista uudelleen suuntaamalla voidaan vastata työelämän nopeisiin muutoksiin ja siten minimoida osaamisesta johtuvaa kohtaanto-ongelmaa.

EU:ssa elinikäinen oppiminen ymmärretään lähinnä vahvoiksi perustaidoiksi, jotka mahdollistavat oppimisen myös työuran aikana. Aikuiskoulutuksen rooli nähdään selkeästi vähäisemmäksi kuin Suomessa ja tämä näkyy hyvin mm. komission toiminnassa.

Suomen kanta Erasmus+ -ohjelman jatkoon liittyen on kannatettava.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Lisätietoja Risto Kousa
kansainvälisten asioiden päällikkö
risto.kousa@sttk.fi